

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/36/2019
Identifikačné číslo spisu: 2116214613
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2116214613.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Q. K., bývajúcej v K., zastúpenej Mgr. Vierou Laczovou, advokátkou so sídlom v Trnave, Dolné Bašty č. 25, proti žalovanej K. V., ktorá podniká pod obchodným menom K., zastúpenej JUDr. Michalom Hargašom, advokátom so sídlom v Bratislave, Sasinkova č. 9, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 19 Cpr 5/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 1. augusta 2018 č.k. 9 CoPr 3/2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave z 1. augusta 2018 č.k. 9 CoPr 3/2018 z r u š u j e vo výroku, ktorým
a/ bol rozsudok Okresného súdu Trnava z 22. mája 2017 č.k. 19 Cpr 5/2016-67 zmenený tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu mzdy vo výške 406,58 € mesačne od 25. mája 2016 do 25. mája 2019,
b/ rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. mája 2017 č.k. 19 Cpr 5/2016-67: (1) určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru doručené žalobkyni 28. apríla 2016 je neplatné, (2) uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu mzdy vo výške 406,58 € mesačne od 2. mája 2016 do času, keď jej žalovaná umožní pokračovať v práci, (3) vo zvyšku žalobu zamietol, (4) rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, (5) uložil žalovanej zaplatiť do 3 dní súdny poplatok 416,50 €.

1.1. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania vychádzal z toho, že strany sporu uzavreli 30. septembra 2015 pracovný pomer na dobu neurčitú, na základe ktorého žalobkyňa pracovala u žalovanej od 1. októbra 2015 ako kozmetička/depilátorka. Žalovaná navrhla žalobkyni skončenie pracovného pomeru dohodou, žalobkyňa ale na jej návrh datovaný 20. aprílom 2016 nepristúpila a žiadala, aby jej bolo umožnené pracovať. Žalovaná listami z 21. apríla 2016, 22. apríla 2016, 24. apríla 2016, 25. apríla 2016 a z 26. apríla 2016 vyzvala žalobkyňu na nástup do zamestnania a listom doručeným žalobkyni 28.

apríla 2016 s ňou v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce okamžite skončila pracovný pomer. V okamžitom skončení pracovného pomeru žalovaná poukázala na povinnosti zamestnanca, ktoré žalobkyňa porušila tým, že v uvedených dňoch nenastúpila do zamestnania a svoju neprítomnosť neospravedlnila. Ako ďalšie porušenie pracovnej disciplíny závažného charakteru bol v okamžitom skončení pracovného pomeru uvedený výkon práce žalobkyňou pre seba, prípadne iné osoby v pracovnom čase. Žalobkyňa listom z 2. mája 2016 oznámila žalovanej, že nesúhlasí s okamžitým skončením pracovného pomeru a trvá na ďalšom zamestnávaní. Žalovaná jej listom z 25. mája 2016 oznámila, že predpoklady pre okamžité skončenie pracovného pomeru boli dané.

1.2. Podľa názoru súdu prvej inštancie bola žaloba v danom prípade podaná v zákonnej lehote. Otázku jej dôvodnosti skúmal len vo vzťahu k žalovanej tvrdenej neprítomnosti na pracovisku, lebo vo zvyšnej časti (týkajúcej sa výkonu prác žalobkyňou pre seba a jej známých) považoval okamžité skončenie pracovného pomeru za neplatné z dôvodu nesplnenia náležitosti v zmysle § 70 Zákonníka práce. Na podklade výsledkov dokazovania dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, lebo sama žalovaná znemožnila žalobkyňi výkon práce tým, že zamedzila jej vstupu na pracovisko (odobrala jej všetky kľúče) a zároveň dala najavo, že nemá záujem ďalej ju zamestnávať (odňala jej mobilný telefón a aj tablet s objednávkami zákazníkov).

1.3. O nároku žalobkyne na náhradu mzdy rozhodol súd prvej inštancie vo výške jej priemerného zárobku odo dňa, keď oznámila žalovanej, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď jej bude umožnené pokračovať v práci (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce). Nakoľko žalobkyňa žiadala náhradu mzdy vo výške iba čistej mzdy 406,58 €, teda sumu nižšiu ako bola vyúčtovaná pôvodne, súd prvej inštancie neskúmal správnosť vyúčtovania náhrady mzdy, pričom žalovaná nemala žiadne námietky k výške uplatnenej náhrady mzdy.

1.4. Vo zvyšnej časti - určenia, že pracovný pomer trvá a uloženia povinnosti žalovanej pridelovať žalobkyňi prácu podľa pracovnej zmluvy súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú s tým, že ak súd rozhodne o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pracovný pomer trvá a zamestnávateľ má povinnosť pridelovať zamestnancovi prácu v zmysle § 47 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce, a to bez toho, aby súd o tom musel rozhodnúť.

1.5. Konštatujúc, že pomer úspechu strán sporu bol rovnaký, rozhodol, že žiadna z nich nemá nárok na náhradu trov konania [§ 255 ods. 1 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu v časti, v ktorej bola neúspešná.

2. Na odvolanie žalobkyne proti výroku (4) a žalovanej proti výrokom (1), (2), (4) a (5) rozsudku súdu prvej inštancie Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 1. augusta 2018 sp.zn. 9 CoPr 3/2018 potvrdil napadnutý rozsudok vo výrokoch (1) a (5). Rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výroku (2) tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi do 3 dní náhradu mzdy vo výške 406,58 € mesačne od 25. mája 2016 do 25. mája 2019 a vo zvyšku žalobu o náhradu mzdy zamietol. Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie (s výnimkou záverov o vzniku doby a trvania povinnosti zaplatiť žalobkyňi náhradu mzdy). Podľa jeho názoru súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaná znemožnila žalobkyňi výkon práce a že neprítomnosť žalobkyne v práci v dňoch uvedených v okamžitom skončení pracovného pomeru bola oprávnená a odôvodnená neplnením povinností zo strany žalovanej (§ 47 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce).

2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu je nedôvodná námietka žalovanej, podľa ktorej súd prvej inštancie neskúmal, či možno od nej spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnávala. Vzhľadom na to, že žalovaná v konaní nežiadala aplikáciu výnimky v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce, bol postup súdu prvej inštancie v tomto smere správny.

2.3. Odvolací súd poukázal na to, že podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce súd rozhoduje o možnom znížení (prípadne nepriznaní) požadovanej náhrady mzdy len ak o to zamestnávateľ požiada. Žalovaná ale v priebehu celého konania nepožiadala o primerané zníženie náhrady mzdy. Jej žiadosti o postup podľa tohto ustanovenia, ktorú uplatnila až v odvolacom konaní, nebolo možné vyhovieť z dôvodov vyplývajúcich z § 366 CSP v spojení s § 384 ods. 3 CSP.

2.4. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku odvolací súd uviedol, že náhrada mzdy podľa ustanovenia § 79 ods. 1 a 2 Zákonníka práce patrí zamestnancovi odo dňa, kedy oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, kedy mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo kedy dôjde

ku skončeniu pracovného pomeru. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, by žalobkyňa 2. mája 2016 oznámila žalovanej, že trvá na ďalšom zamestnávaní (ako to uzavrel súd prvej inštancie). Odvolací súd prisvedčil žalovanej, že toto oznámenie jej bolo doručené až 25. mája 2016. Vzhľadom na to uzavrel, že žalovanej vznikla povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy vo výške 406,58 € mesačne od 25. mája 2016. Opodstatnená je podľa neho tiež námietka žalovanej, že súd prvej inštancie nerešpektoval časové obmedzenie vyplývajúce z § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Uviedol, že toto ustanovenie upravuje hornú hranicu času, za ktorý možno priznať náhradu mzdy, a to v rozsahu 36 mesiacov; v danom prípade to znamená obdobie do 25. mája 2019. Odvolací súd preto zmenil výrok (2) rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku (406,58 €) mesačne od 25. mája 2016 do 25. mája 2019 a za obdobie od 2. mája 2016 do 24. mája 2016 žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2.5. Výrok o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odôvodnil podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

3.1. Procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzovala z toho, že zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vadu tejto povahy vyvodzovala tiež z toho, že súd ju nepoučil o tom, že postup podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce je podmienený žiadosťou zamestnávateľa.

3.2. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP preto, lebo napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke možnosti súdu priznať zamestnancovi náhradu mzdy ako opakujúce sa plnenie a aj do budúcnosti. Odvolací súd sa svojimi právnymi závermi odklonil od judikátu R 57/1968, ktorý takú možnosť vylučuje. Nesprávny je tiež názor odvolacieho súdu, že žalovaná, ktorá nepožiadala o aplikáciu § 79 ods. 2 Zákonníka práce, nemôže až v odvolacom konaní domáhať sa primeraného zníženia náhrady mzdy za podmienok uvedených v tomto ustanovení. Podľa jej presvedčenia je výška náhrady mzdy priznaná žalovanej súdmi neprimeraná a jej priznanie v takej výške sa prieči dobrým mravom, lebo žalobkyni, ktorá bola u žalovanej zamestnaná necelých 7 mesiacov, má byť vyplatená náhrada mzdy za 3 roky.

3.3. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalovanej zamietnuť, lebo nie je prípustné, ani dôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba v napadnutej časti zrušiť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; podobne, pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza v zátvorke „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu).

7. Dovolací súd posudzoval dovolanie žalovanej podľa obsahu tohto procesného úkonu (§ 124 ods. 1 CSP). Žalovaná sa v časti III. dovolania (označenej ako „Právny stav“) zamerala len na zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu o náhrade mzdy, a to tú jeho časť, ktorou bolo žalobe vyhovené (teda nie časť, ktorou bola žaloba voči žalovanej vo zvyšku zamietnutá). Dovolací súd preto v ďalšom vychádzal z toho, že napadnutým je len tento zmeňujúci výrok a len v jeho časti, správnosť ktorej bola žalovanou spochybňovaná.

I.

8. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

11. Pre prípad, že dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

12. Žalovaná zreteľne vyvodzuje existenciu procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP tiež z právnych záverov odvolacieho súdu, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Treba preto uviesť, že najvyšší súd zotrváva na názore, podľa ktorého sa realizácia procesných oprávnení strany neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012, R 24/2017, 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018).

13. Podľa názoru žalovanej došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý súdny proces tiež tým, že ju súd prvej inštancie nepoučil o tom, že ak chce dosiahnuť zníženie žalobkyni priznávanej náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, musí o to požiadať. V zmysle § 160 ods. 1 CSP súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom; túto povinnosť nemá (medziiným vtedy, keď je strana zastúpená advokátom (§ 160 ods. 3 písm. b/ CSP). V danom prípade bola žalovaná na súde prvej inštancie zastúpená advokátom. Navyše, poučenie, nedostatok ktorého namieta, by prekračovalo rámec poučenia v zmysle § 160 ods. 1 CSP.

14. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420

písm. f/ CSP prípustné.

II.

15. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

17. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

18. Žalovaná v dovolaní uviedla, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

18.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na riešení určitej právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

18.2. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka už bola dovolacím súdom riešená, nedošlo však k ustáleniu rozhodovacej praxe, lebo senáty odvolacieho súdu sa názorovo nezjednotili na riešení tejto otázky, čo sa navonok prejavilo v prijatí rozhodnutí spočívajúcich na odlišných právnych názoroch.

19. Uplatnenie obidvoch dôvodov prípustnosti dovolania v tej istej právnej otázke sa vylučuje, lebo ak sa už pri riešení niektorej otázky ustálila rozhodovacia prax odvolacieho súdu (t.j. došlo k názorovému zjednoteniu dovolacích senátov na jej riešení), nemôže byť zároveň tá istá otázka riešená nejednotne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP),

III.

20. Žalovaná v dovolaní uviedla, že jej dovolanie je prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1

písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števcík M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 1 Cdo 181/2017, 2 Cdo 71/2018, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 1/2018, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017).

22. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (1 Cdo 181/2017, 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 172/2017, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

23. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevyvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

24. Pre úplnosť treba uviesť, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

25. Podľa presvedčenia žalovanej sa odvolací súd odklonil od záverov vyjadrených v R 57/1968, a to v otázke možnosti priznať zamestnancovi v prípade určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru náhradu mzdy ako opakujúce sa plnenie a do budúcnosti.

26. Ak zamestnávateľ so zamestnancom neplatne skončil pracovný pomer okamžite a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, jeho pracovný pomer trvá aj naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy v prípade, že mu neprideluje prácu podľa pracovnej zmluvy. Táto náhrada mu patrí vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní až do času, keď mu zamestnávateľ

umožní pokračovať v práci alebo do času, keď skončí pracovný pomer. Táto náhrada nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý bezdôvodne skončil pracovný pomer so zamestnancom.

27. V zmysle rozhodnutia, ktoré bolo publikované ako judikát R 57/1968 a v súčasnosti tvorí súčasť „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 71/2018), sa náhrada mzdy môže zamestnancovi priznať iba vtedy, ak je splatná v čase vydania súdneho rozhodnutia, pričom ju zásadne nemožno priznať ako opakujúcu sa dávku a do budúcnosti - pre rozsudok je totiž určujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

28. Žalovaná teda opodstatnene namieta, že riešením predmetnej právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ku dňu rozhodnutia súdu vo veci ešte neuplynula maximálna doba, po ktorú možno náhradu mzdy priznať, mohol žalobkyni priznať len náhradu mzdy, ktorá bola splatná ku dňu vyhlásenia rozsudku. Vzhľadom na to dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je v tejto časti nielen procesne prípustné v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ale tiež dôvodné, lebo v tejto časti je opodstatnene namietané, že napadnutý rozsudok - čo do riešenia uvedenej otázky - spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

29. Pokiaľ ale žalovaná uviedla, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP aj pri riešení otázky (a) aplikácie § 79 ods. 2 Zákonníka práce vtedy, keď zamestnávateľ požiadala o primerané zníženie náhrady mzdy za podmienok uvedených v tomto ustanovení, a otázky (b) súladu výkonu práva zamestnanca na náhradu mzdy s dobrými mravmi, dovolací súd poukazuje na to, že v dovolaní nešpecifikovala, od ktorého rozhodnutia prezentujúceho „ustálenú rozhodovacuú prax dovolacieho súdu“ sa odvolací súd odklonil. Vzhľadom na to nebolo možné - čo do posúdenia správnosti riešenia týchto otázok odvolacím súdom - uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

IV.

30. Žalovaná napokon tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

31. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (1 Cdo 179/2017, 2 Cdo 37/2018, 3 Cdo 48/2018, 4 Cdo 21/2017, 6 Cdo 22/2017, 7 Cdo 25/2018, 8 Cdo 141/2017) vtedy, keď dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je povinný označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o dovolateľom nastolenej právnej otázke rozhodoval rozdielne. Skutočnosť, že dovolateľ, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, je považovaná za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až § 435 CSP (porovnaj 1 Cdo 206/2016, 8 Cdo 141/2017, 8 Cdo 50/2017).

32. Žalovaná v danom prípade založila dovolanie na spochybnení správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nevysvetlila ale, ktorú právnu otázku považuje za relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ CSP a ani žiadnymi konkrétnymi rozhodnutiami najvyššieho súdu nedoložila svoju argumentáciu o tom, že dovolací súd o otázke, ktorú má (dovolateľka) na mysli, rozhoduje rozdielne.

V.

33. Z dôvodu uvedeného v bodoch 26. až 28. dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu, ktorý je vymedzený vo výroku tohto uznesenia dovolacieho súdu, je nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

34. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP).

34.1. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do

ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP).

34.2. Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami dovolaním napadnutý rozsudok v uvedenom rozsahu zrušil (zároveň s tým zrušil aj výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania) a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

35. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

36. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.